

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 22. října 2007,

kterým se povoluje odchylka požadovaná Irskem podle směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

(oznámeno pod číslem K(2007) 5095)

(Pouze anglické znění je závazné)

(2007/697/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

z roku 2006 (právní akt č. 378 z roku 2006), byla předložena dne 18. října 2006.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů ⁽¹⁾, a zejména na bod 2 třetí pododstavce přílohy III uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Pokud se množství statkových hnojiv, které členský stát zamýšlí použít na hektar za rok, liší od množství stanoveného v první větě druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a v bodu 2 písm. a) přílohy III uvedené směrnice, musí být určeno tak, aby neohrozilo dosažení cílů uvedených v článku 1 uvedené směrnice, a musí být zdůvodněno na základě objektivních kritérií, jakými jsou v tomto případě např. dlouhá vegetační období a plodiny s vysokou spotřebou dusíku.

(2) Dne 12. listopadu 2004 předložilo Irsko Komisi žádost o povolení odchylky podle bodu 2 třetího pododstavce přílohy III směrnice 91/676/EHS. Aktualizovaná žádost, založená na revidovaných předpisech *Evropských společenství (správná zemědělská praxe zaměřená na ochranu vod)*

(3) Požadovaná odchylka se týká záměru Irska povolit použití 250 kg dusíku ze statkových hnojiv na hektar a za rok v zemědělských podnicích s nejméně 80 % podílem pastvin. Odchylka se v Irsku potenciálně týká nanejvýš 10 000 podniků zabývajících se chovem skotu, což představuje 8 % z celkového počtu podniků, 8 % využívané zemědělské půdy a 20 % velkých dobytčích jednotek.

(4) Na požadovanou odchylku se vztahují jak irské právní předpisy provádějící směrnici 91/676/EHS, tak i právní předpisy *Evropských společenství (správná zemědělská praxe zaměřená na ochranu vod)* z roku 2006 (právní akt č. 378 z roku 2006).

(5) Irské právní předpisy, které provádějí směrnici 91/676/EHS, stanoví použití maximálního množství hnojiv, a to dusíkatých i fosfátových. Tato maximální množství hnojiv jsou rozdělena na základě obsahu dusíku a fosfátu v půdě, a tudíž zohledňují podíl dusíku a fosfátu v půdě.

(6) Třetí zpráva o provádění směrnice o dusičnanech v Irsku a poslední zprávy Agentury pro ochranu životního prostředí za období 2001–2003 předložené Komisi ukazují, že střední koncentrace dusíku zaznamenaná v podzemních vodách je řádově 2,5 mg/l N a koncentrace dusičnanů vyšší než 50 mg/l byla zaznamenaná nejvýše na 2 % míst odběru vzorků. Údaje o jakosti vody v řekách v období 2000–2003 ukázaly, že střední hodnota dusičnanů v monitorovacích stanicích systému Eurowaternet je 6,9 mg/l.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1. Směrnice ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 (Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1).

- (7) Sedmdesát procent monitorovacích míst pro podzemní vody vykazalo stabilní nebo klesající trend v koncentracích dusičnanů; u řek bylo v letech 2001–2003 zaznamenáno zlepšení jakosti vody ve srovnání s předchozím sledovaným obdobím 1995–1997 a podařilo se zvrátit trend ve snižování jakosti vody, které bylo prokázáno od konce 80. let 20. století. Byl rovněž zaznamenán pokles počtu hypertrofických jezer.
- (8) Irsko používá podle čl. 3 odst. 5 směrnice 91/676/EHS akční program na celém svém území v souladu s předpisy Evropských společenství (*správná zemědělská praxe zaměřená na ochranu vod*) z roku 2006 (právní akt č. 378 z roku 2006).
- (9) Za poslední desetiletí došlo ke snížení počtu hospodářských zvířat i ke snížení využívání umělých hnojiv. Počty skotu se v letech 1997–2004 snížily o 7 %, prasat o 3 % a ovcí o 17 %. Průměrná zátěž dusíku ze statkových hnojiv v roce 2004 byla 103 kg/ha, což je značný pokles ve srovnání se 140 kg/ha v roce 1998. Průměrná zátěž fosforu (P) byla 16 kg/ha. V používání umělých dusíkatých hnojiv došlo v období 1999 až 2005 k poklesu o 21 % a fosfátových hnojiv v období 1995 až 2005 o 37 %.
- (10) V Irsku připadá na pastviny 90 % zemědělské půdy, přičemž převládají druhy travnatých porostů vhodné pro chov dobytka. Celkově je v zemědělských podnicích s pastvinami extenzivně obhospodařováno 47 % orné půdy, která má proto poměrně nízkou intenzitu chovu a nízké vstupy hnojiv, 36 % je obhospodařováno podle agro-environmentálních programů (Systém ochrany životního prostředí na venkově – *Rural Environment Protection Scheme*, systém REP) a pouze 7 % je obhospodařováno intenzivně. Deset procent je využíváno pro zemědělství na orné půdě. Průměrné použití umělých hnojiv na pastvinách je u dusíku 82 kg/ha a u fosforu 7,6 kg/ha.
- (11) Irské podnebí, charakterizované rovnoměrným rozdělením ročních srážek v celém roce a poměrně malým rozsahem ročních teplot, podporuje dlouhé vegetační období travin pohybující se od 330 dnů za rok na jihozápadě přibližně do 250 dnů za rok na severovýchodě.
- (12) Z technické a vědecké dokumentace předložené v irském oznámení dále vyplývá, že navrhované množství 250 kg dusíku ze statkových hnojiv z pásajících se hospodářských zvířat na hektar a za rok v zemědělských podnicích s nejméně 80 % podílem pastvin je zdůvodněno na základě objektivních kritérií, jakými jsou např. dlouhé vegetační období a plodiny s vysokou spotřebou dusíku.
- (13) Komise proto zastává názor, že množství statkových hnojiv požadované Irskem neohrozí dosažení cílů směrnice 91/676/EHS, budou-li splněny určité přísné podmínky.
- (14) Toto rozhodnutí by mělo být použitelné spolu s akčním programem Irska a právními předpisy Evropských společenství (*správná zemědělská praxe zaměřená na ochranu vod*) z roku 2006 (právní akt č. 378 z roku 2006).
- (15) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro dusičnany zřízeného podle článku 9 směrnice 91/676/EHS,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Odchyłka požadovaná Irskem v dopise ze dne 18. října 2006 za účelem povolení vyššího množství statkových hnojiv, než uvádí první věta druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a bod 2 písm. a) přílohy III uvedené směrnice, se uděluje za podmínek stanovených v tomto rozhodnutí.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:

- a) „zemědělskými podniky s pastvinami“ se rozumí podniky, v nichž tvoří travní porost nejméně 80 % zemědělské plochy vhodné pro použití statkových hnojiv;
- b) „pásajícími se hospodářskými zvířaty“ se rozumí skot (s výjimkou jatečných telat), ovce, jelenovití, kozy a koně;
- c) „travou“ se rozumí trvalé nebo dočasné travní porosty (za dočasné se považují pozemky ležící ladem po dobu kratší čtyř let).

Článek 3

Oblast působnosti

Toto rozhodnutí se použije individuálně a za podmínek pro zemědělské podniky s pastvinami uvedených v člácích 4, 5 a 6.

Článek 4

Každoroční žádost o povolení a závazek

1. Zemědělci, kteří chtějí využívat odchylky, každoročně předkládají příslušným orgánům žádost o její povolení.

2. Spolu s každoroční žádostí uvedenou v odstavci 1 se písemně zaváží k plnění podmínek stanovených v člancích 5 a 6.

3. Příslušné orgány zajistí, aby byly všechny žádosti o povolení odchylky předloženy ke správní kontrole. Pokud kontrola žádostí uvedených v odstavci 1, kterou provádějí vnitrostátní orgány, prokáže nesplnění podmínek uvedených v člancích 5 a 6, je o tom žadatel vyzooměn. V takovémto případě se žádost považuje za zamítnutou.

Článek 5

Použití statkových a jiných hnojiv

1. Množství statkových hnojiv pocházejících z pásajících se hospodářských zvířat, které je každoročně vpraveno do půdy v zemědělských podnicích s pastvinami, včetně množství vpraveného samotnými zvířaty, nepřekročí množství statkových hnojiv obsahujících 250 kg dusíku na hektar za podmínek stanovených v odstavcích 2 až 7.

2. Celkový přísun dusíku nepřekročí předpokládané nároky dotyčné plodiny na živiny a zohledňuje i zásobování z půdy. Celkové použití dusíku se rozděluje na základě intenzity chovu a výnosnosti pastvin.

3. Pro každý zemědělský podnik se vede plán hnojení, jenž u zemědělské půdy popisuje cyklické pěstování plodin i plánované použití statkových, dusíkatých a fosfátových umělých hnojiv. Tento plán se v zemědělském podniku zprístupní nejpozději do 1. března.

Plán hnojení obsahuje tyto údaje:

- počet hospodářských zvířat, popis systému ustájení a uskladnění, včetně dostupných skladovacích kapacit pro statková hnojiva;
- výpočet množství dusíku i fosforu vyprodukovaného ze statkových hnojiv v zemědělském podniku (po odečtení ztrát při ustájení a skladování);
- cyklické pěstování plodin a plošnou výměru každé plodiny, včetně situačního náčrtu uvádějícího umístění jednotlivých pozemků;

d) předpokládanou potřebu dusíku a fosforu u plodin;

e) množství a druh statkových hnojiv vyvezených mimo zemědělský podnik nebo do něj;

f) výsledky analýzy půdy, pokud jde o stav půdy z hlediska N a P, jsou-li k dispozici;

g) použití dusíku a fosforu ze statkových hnojiv na každém pozemku (parcely zemědělského podniku homogenní z hlediska plodin i půdního typu);

h) použití dusíku a fosforu prostřednictvím umělých a jiných hnojiv na každém pozemku.

Tyto plány se aktualizují nejpozději sedm dní po provedení jakékoli změny v zemědělských postupech, aby se zajistil soulad plánů a skutečných zemědělských postupů.

4. Každý zemědělský podnik vede evidenci hnojení, včetně informací týkajících se nakládání se znečištěnou vodou. Příslušnému orgánu se evidence předkládá za každý kalendářní rok.

5. Každý zemědělský podnik s pastvinami, který využívá jednotlivé odchylky, souhlasí s případnou kontrolou žádosti uvedené v čl. 4 odst. 1, jakož i plánu a evidence hnojení.

6. V každém zemědělském podniku, který využívá jednotlivé odchylky, se nejméně jednou za čtyři roky provedou analýzy koncentrace dusíku a fosforu v půdě, a to v každé oblasti zemědělského podniku, jež je homogenní z hlediska cyklického pěstování plodin a vlastností půdy. Vyžaduje se nejméně jedna analýza na každých 5 hektarů půdy.

7. Před osevem travou na podzim se nesmí statková hnojiva rozmetávat.

Článek 6

Hospodaření s půdou

Na 80 nebo více procentech plošné výměry vhodné pro použití statkových hnojiv se v zemědělských podnicích vyseje tráva. Zemědělci, kteří využívají jednotlivé odchylky, provedou tato opatření:

a) dočasné travní porosty se budou orat na jaře;

b) bezprostředně po zaoarání trávy na všech půdních typech následuje osev plodinami s vysokou potřebou dusíku;

- c) cyklické pěstování plodin nezahrnuje luštěniny nebo jiné plodiny, které vážou atmosférický dusík; to však neplatí pro jetel na pastvinách s méně než 50 % jetele, ani pro obiloviny a hrách, pod který se seje tráva.

Článek 7

Ostatní opatření

Irsko zajistí, aby využíváním odchylky nebyla dotčena opatření, která musí vyhovovat jiným právním předpisům Společenství v oblasti životního prostředí.

Článek 8

Monitorování

1. Příslušný orgán vypracuje a každoročně aktualizuje mapy zachycující procentuální podíl zemědělských podniků s pastvinami, hospodářských zvířat a zemědělské půdy, na které se v každém hrabství vztahuje jednotlivá odchylka. Tyto mapy se každoročně předkládají Komisi, přičemž poprvé se předloží do 1. března 2008.
2. Monitorování zemědělských podniků, na něž se vztahuje akční program a odchylka, se provádí v monitorovacích místech zemědělských povodí zřízených v souladu s irským akčním programem. Referenční monitorovací povodí je reprezentativní pro různé půdní typy, úroveň intenzity a postupy hnojení.
3. Šetření a průběžné analýzy živin poskytnou údaje o místním využívání půdy, cyklickém pěstování plodin a zemědělských postupech v podnicích, které využívají jednotlivých odchylek. Tyto údaje se mohou použít pro modelové výpočty rozsahu vyplavování dusičnanů a úniku fosforu z pozemků, na kterých se použije na hektar a za rok až 250 kg dusíku obsaženého ve statkových hnojivech z pásajících se hospodářských zvířat.
4. Monitorování mělkých podzemních vod, půdní vody, drenážní vody a vodních toků v zemědělských podnicích patřících k monitorovacím místům zemědělských povodí poskytne údaje o koncentraci dusičnanů a fosforu ve vodě, která opouští kořenovou zónu a vtéká do systému podzemních a povrchových vod.
5. U zemědělských povodí nacházejících se v blízkosti neohroženějších jezer a obzvláště ohrožených zvodnělých vrstev se provádí zvýšené monitorování vody.
6. Za účelem shromáždění podrobných vědeckých údajů o intenzivním hospodaření na pastvinách v Irsku do konce období, pro které platí odchylka, se uskuteční studie. Tato studie se zaměří na vyplavování dusičnanů v systémech s intenzivní produkcí mléka u ohrožených půdních typů (píscitá a písčito-vápenitá půda) v reprezentativních oblastech.

Článek 9

Kontroly

1. Příslušný vnitrostátní orgán provede správní kontroly ve všech zemědělských podnicích, které využívají jednotlivé odchylky, aby posoudil, zda je dodržováno maximální množství 250 kg dusíku ze statkových hnojiv z pásajících se hospodářských zvířat na hektar a za rok, jakož i maximální úroveň dusíkatých a fosfátových hnojiv a podmínky využívání půdy.
2. Na základě analýzy rizik, výsledků kontrol z předchozích let a výsledků všeobecných namátkových kontrol právních předpisů provádějících směrnici 91/676/EHS se vypracuje program inspekcí v terénu. Inspekce v terénu se provádějí nejméně ve 3 % zemědělských podniků využívajících jednotlivé odchylky s ohledem na podmínky stanovené v člancích 5 a 6.

Článek 10

Podávání zpráv

1. Příslušný orgán předkládá každoročně Komisi výsledky monitorování spolu se stručnou zprávou o vývoji jakosti vody a postupech použitých při hodnocení. Zpráva poskytne informace o tom, jak prostřednictvím kontrol na úrovni zemědělských podniků probíhá hodnocení uplatňovaných podmínek v rámci povolené odchylky, a rovněž informace o nevyhovujících podnicích na základě výsledků správních inspekcí a inspekcí prováděných v terénu. První zpráva se předá do června 2008 a v následujících letech každoročně do června.
2. K takto dosaženým výsledkům Komise přihlédne v případě nové žádosti o povolení odchylky.

Článek 11

Použití

Toto rozhodnutí se použije spolu s irským akčním programem provedeným právními předpisy *Evropských společenství (správná zemědělská praxe zaměřená na ochranu vod)* z roku 2006 (právní akt č. 378 z roku 2006) ze dne 18. července 2006. Jeho použitelnost končí dnem 17. července 2010.

Článek 12

Toto rozhodnutí je určeno Irsku.

V Bruselu dne 22. října 2007.

Za Komisi

Stavros DIMAS

člen Komise